

Illuka Kooli ainekava	Ainevaldkond: kunstained	Õppeaine: muusika
II kooliaste	7.klass	Tundide arv: 1
Õppeaine kirjeldus		
Muusikaõpetus (7.–9. klass) keskendub muusikalise hariduse süvendamisele ja laiendamisele, valmistades õpilasi ette keerukamate muusikaliste mõistete ja nähtuste omandamiseks ning pakkudes neile võimalust oma muusikalise identiteedi arendamiseks. Muusikaõpetus selles kooliastmes ühendab praktilised tegevused teoreetiliste teadmistega, suurendades õpilaste teadlikkust muusikast nii ajaloolises kui ka kaasaegses kontekstis. Muusikaõpetuse eesmärk on arendada õpilaste muusikalisi teadmisi ja oskusi, kasvatada nende kultuurilist teadlikkust ja väärtustamist, julgustada loovust ja kriitilist mõtlemist ning pakkuda võimalusi praktiliseks muusikalise eneseväljenduse arendamiseks. Õpilased peaksid lõpetama kooliastme arusaamisega muusikast kui keerukast ja mitmekesisest kunstivormist, mis on tihedalt seotud kultuuri, ajaloo ja ühiskonnaga, ning olema valmis jätkama muusikalist haridusteed või rakendama omandatud oskusi ja teadmisi igapäevaelus		
Õpitulemused:		Metoodilised soovitused, sh õpistrateegiate rakendamine, diferentseerimise võimalused
Laulmine Õpilane: 1) laulab ühe- ja/või mitmehäälsed laule klassitunnis, ansamblis ja/või koolikooris; osaleb laulurepertuaari valimisel ning põhjendab oma valikut; 2) laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, kaanoneid ning teiste rahvaste laule; 3) väärtustab ja hindab ühislaulmise traditsiooni, laulab peast kooliastme ühislaule: Illuka kooli laul, Eesti Vabariigi hümn „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ (F. Pacius / J. V. Jannsen), „Jää vabaks, Eesti meri“ (V. Oxford / (V. Oxford), „Mu isamaa on minu arm“ (G. Ernesaks / L. Koidula), „Mul meeles veel“ (R. Valgre / K. Kikerpuu); 4) on laulupidude traditsiooni edasikandja koorilaulja ja/või kuulajana, analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult; 5) kasutab muusikalist kirjaoskust ja muusikateadmisi nii üksi kui ka rühmas lauldes, tunneb oma hääleaparaati ja teab, et häält on vaja hoida. Pillimäng Õpilane: 1) mängib keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti ja/või väikekannelt, rakendab digivõimalusi pillimängus; 2) musitseerib akustilisel kitarril või ukulelel esmaseid mänguvõtteid kasutades;		Aktiveerivad ja interaktiivsed meetodid: Kasutades grupitööd, paarisõpet ja muusikalisi mänge, saavad õpilased aktiivselt õppida ja harjutada meeskonnatööd. Kuulamisoskuse arendamine: Muusika kuulamine koos küsimustega (nt mis instrumente kasutatakse, mis on muusika iseloom) arendab analüüsivõimet ja kontsentratsiooni. Rühma arutelud: Õpilased arutlevad kuuldud või mängitud muusika üle, mis arendab kriitilist mõtlemist ja argumenteerimisoskust. Kognitiivsed strateegiad: Las õpilased loovad seoseid varasema teadmise, näiteks arutades muusika seoseid ajaloo või kirjandusega. Enesehindamine: Julgusta õpilasi oma muusikaliste oskuste ja teadmiste kohta reflekteerima, mis toetab eneseteadlikkuse ja autonoomsuse arengut. Sisuline diferentseerimine: Õpetaja pakub õpilastele erineva raskusastmega ülesandeid, näiteks lihtsamad noodi- ja rütmiõppused algajatele ja keerulisemad kompositsioonilised ülesanded edasijõudnutele.

3) uurib pillide tämbrilisi omadusi, valib ansamblisse sobivad pillid ja põhjendab oma valikut; 4) süvendab I ja II kooliastmes omandatud pillimänguoskust, rakendab muusikalist kirjaoskust, musitseerides üksi ja eri pillikoosseisudes. Muusikaline liikumine Õpilane: 1) võrdleb eri maade rahvamuusika karakterit ja väljendab seda liikumise kaudu; 2) tunneb muusikat kuulates ära erinevad muusikavormid ning väljendab neid loovliikumise või improvisatsiooni kaudu; 3) leiab erinevaid muusikalise liikumise viise, valib muusika karakteriga sobiva väljenduse ning põhjendab oma valikuid (nt maailma rahvaste muusika või filmimuusika jm); 4) rakendab liikumises muusikateadmisi. Muusikaline omalooming Õpilane: 1) loob ning esitab iseseisvalt ja/või rühmas kaasmänge, rütmilis- meloodilisi improvisatsioone, (digi)kompositsioone jm; 2) katsetab loomeideedega omaloomingus, sh digitaalseid keskkondi kasutades; 3) loob erinevaid muusikast lähtuvaid tekste (nt regivärss, laulusõnad jm); 4) analüüsib enda ja kaaslaste loomingut, võrdleb loodut ning annab sellele hinnangu; 5) rakendab omaloomingus muusikalist kirjaoskust Muusika kuulamine Õpilane: 1) avastab seoseid kodukoha ja/või eesti rahvamuusika ning nende tänapäevaste tõlgendustega, leiab sobivaid näiteid ja põhjendab oma arvamust; 2) võrdleb ning eristab eesti ja valikuliselt teiste rahvaste (Idamaad, Austraalia jt) muusikapärandit: leiab iseloomulikke tunnuseid, lähtudes muusika väljendusvahenditest; 3) võrdleb ja eristab eri muusikastiile, instrumentaalmuusika esituskosseise, leiab oma eelistuse(d) ning argumenteerib valikut; 4) analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte, muusikalavastusi ning õppekäike	Õppestiilide arvestamine: Mõned õpilased õpivad paremini praktilise tegevuse kaudu (nt pillimäng), teised aga kuulamise ja analüüsi kaudu. Kasuta visuaalseid, auditiivseid ja kinesteetilisi õppemeetodeid. Individuaalne ja rühmatöö: Anda õpilastele võimalus töötada nii individuaalselt kui ka rühmades, pakkudes neile vastavalt vajadustele kohandatud juhendamist. Erinevate instrumentide ja tehnoloogiate kasutamine: Lase õpilastel valida erinevate pillide või muusikaprogrammide vahel, et nad saaksid arendada just neid oskusi, mis neile rohkem huvi pakuvad. Loovuse julgustamine: Las õpilased loovad oma muusikalisi kompositsioone või esitavad oma interpretatsioone tuntud teostest, pakkudes erinevaid lähenemisviiside võimalusi loovaks väljenduseks. Digitaalsed tööriistad: Kasuta muusikaprogramme, nagu <i>GarageBand</i> või <i>Soundtrap</i>, mis võimaldavad õpilastel oma muusikat luua ja salvestada. Õppevideod ja e-õppevahendid: Need võivad pakkuda visuaalset ja kuulmislikku tuge, eriti neile õpilastele, kes õpivad paremini tehnoloogia abil. Muusikapõhised rakendused: Kasuta muusikaga seotud mängu ja rakendusi, et harjutada rütmi, meloodiat ja harmooniat.
---	---

suuliselt ja kirjalikult, annab kuuldule/nähtule hinnangu ning jagab oma kogemusi kaaslastega; 5) uurib kodukohta ja Eesti muusikaelu, oskab nimetada heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi; 6) rakendab muusikat kuulates erinevaid digikeskkondi; 7) rakendab muusikat kuulates muusikalist kirjaoskust; 8) tutvub muusikaga tegelemise võimalustega, muusikaga seonduvate elukutsete ning õppimisvõimalustega; 9) seostab muusikat enda vaimse, füüsilise ja emotsionaalse heaoluga; 10) järgib autorikaitse seadust ning käitub ohutult, otsides ja kasutades muusikateavet virtuaalkeskkondades.	
Õppesisu:	
Laulmine Repertuaar. Lauldakse ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehäälseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule. Tutvutakse vaimuliku rahvalauluga. Õpitakse laulma peast kooliastme ühislause: Illuka kooli laul, Eesti hümn, „Jää vabaks, Eesti meri“, „Mu isamaa on minu arm“, „Mul meeles veel“. Repertuaari valikul arvestatakse ka eesti rahvakalendri ja riiklike tähtpäevadega. Tutvustatakse laulu autoreid. Laulmine ja laulutehnika. Lauldakse <i>a cappella</i> ja saatega nii kooris, ansamblis kui ka üksi, mille käigus kuuldakse ja kuulatakse nii ennast kui ka teisi. Tutvustatakse laulupeo traditsiooni. Lauldakse oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestatakse esitatava muusikapala stiili, järgitakse häälehoiu häälemurdeperioodil. Muusikaline kirjaoskus. Kinnistatakse I ja II kooliastmes omandatud laulu õppimist toetavat muusikateooriat ja omandatakse uusi teadmisi. Muusikalise kirjaoskuse hulka kuuluvad: helivältused, rütmifiguurid ja pausid, uued rütmid sünkoop ja triool kaheksandiktaktimõõt laulurepertuaarist tulenevalt; ühe võtmemärgiga helistikud C–a, G–e, F–d ja repertuaarist tulenevalt kahe võtmemärgiga helistikud D–h; rondo ja variatsioonivorm; muusikalised oskussõnad vastavalt valitud teemadele. Pillimäng Pillimäng ühismusitseerimisel, omaloomingu esitamisel ja muusikaloo illustreerimiseks koolis olemasolevate pillidega õpetaja ja/või õpilaste valikul kasutades muusikalist kirjaoskust.	

Süvendatakse pillimänguoskusi ning avardatakse musitseerimisvõimalusi erinevates pillikoosseisudes, omandatakse akustilise kitarr või ukulele esmased mänguvõtted.

Pillimängu kaudu tutvutakse valikuliselt maailma rahvaste (Idamaade, Austraalia jt) muusika ja filmimuusikaga.

Muusikaline liikumine

Liikumistegevusi viiakse läbi nii üheskoos, gruppides kui ka üksi, mille käigus liigutakse ja tunnetatakse nii enda kui ka teiste kohalolekut ruumis.

Muusika väljendusvahendite tunnetamine liikumise kaudu. Kinnistatakse liikumise kaudu õpitud rütme, rütmifiguure ja pause. Kujundatakse ühiselt liikumiskompositsioone, väljendamiseks muusikapala vormi (3-osaline lihtvorm, rondo).

Maailma rahvaste tantsud ja erinevad tantsustiilid. Liikumises väljendatakse valikuliselt erinevate maailma rahvaste muusikale iseloomulikke karaktereid, võimaluse korral õpitakse rahvatantse ja erinevaid tantsustiile.

Muusikaline omalooming

Omaloomingut luuakse ja esitatakse üksi, ansamblis ja/või kõik koos. Katsetatakse julgelt loomeideedega, kasutades muusikalisi osaoskusi (laulmine, pillimäng, muusikaline liikumine) nii eraldi kui ka omavahel lõimitult rakendades õpitud muusikalise kirjaoskuse teadmisi. Omaloomingu meloodia noodistamisel rakendatakse absoluutset noodisüsteemi.

Laulmine. Luuakse lihtsaid meloodiaid ja erinevaid muusikast lähtuvaid tekste.

Pillimäng. Luuakse rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja *ostinatosid* ning esitatakse neid üksi või rühmas. Väikekandel, plokkflöödil, kitarril või ukulelel esitatakse omaloomingut kasutades õpitud mänguvõtteid.

Liikumine. Muusikaloo illustreerimiseks kasutatakse liikumist vastavalt õpetaja teadmistele ja oskustele.

Digivahendid. Katsetatakse omaloomingus erinevate rakenduste ja programmidega, nt Ableton Live, BandLab, BeepBox, GarageBand, Musescore, Noteflight jt

Muusika kuulamine

Autorid ja interpreetid. Tutvutakse laulu või muusikapala autoritega ja (eelkõige eesti) interpretidega, valikuliselt erinevate heliloojatega (nt eesti ja õpitava repertuaariga seotud heliloojatega).

Muusikainstrumendid. Eristatakse kõla ja kuju järgi keel-, puhk-, löök- ja klahvpille. Tutvutakse kammeransamblite koosseisudega (klaveritrio, keelpillikvartett jt).

Maailma rahvaste muusika. Kuulatakse ning õpitakse valikuliselt tundma teiste rahvaste (Idamaad, Austraalia jt) muusikapärandit. Luuakse seos eesti muusikas Idamaade kultuurist inspireerunud heliloojatega (nt Sven Grünberg, Peeter Vähi jt).

Vaimulik muusika. Tutvutakse eesti vaimuliku rahvalaulu ja heliloojatega, kes on oma loomingus kasutanud vaimulikke rahvaviise (Cyrillus Kreek, Tõnu Kõrvits jt) ning heliloojatega, kes on loonud vaimulikku muusikat (Rudolf Tobias, Arvo Pärt, Urmas Sisask jt).

Eesti pärimusmuusika tänapäeval. Pärimusmuusika mõiste, artistid ja ansamblid, festivalid, õppimisvõimalused.

Kontsert. Korratakse kontserdikülastaja hea käitumise tavasid. Kirjeldatakse kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte ning muusikalavastusi suuliselt või kirjalikult kasutades eakohast muusikaalast oskussõnavara.	
Põhimõisted:	
häälemurre, rondo, variatsioon, (eesti) vaimulik rahvalaul, süntkoop, triool, akustiline kitarr, ukulele, akord, arranžeerimine, duo, improvisatsioon, interpret, instrumetaalmuusika, kammermuusika, rondo, variatsioon, vaimulik muusika, eesti vaimulik rahvalaul, pärimusmuusika.	
Kooli väärtuste arendamine:	
Väärtustame jätkusuutlikku hoiakut, mida iseloomustavad uuenduslik, julge ja kriitiline mõtlemine ning eneseteostusvajadus. Ettevõtlik laps, õpilane, õpetaja ja koolitöötaja on avatud, tahab ja oskab leida uusi ideid, julgeb eksida ning oskab eksimustest õppida. Loov eluhoiak tähendab avatust uutele kogemustele, muljetele, vastuvõtlikkust ning püüdu oma võimeid kasutada ja arendada. Mitmesuguseid olukordi ja ülesandeid lahendatakse leidlikult erinevate võtete ja vahenditega.	
Lõiming	Hindamine:
Muusikaõpetuses saab lõimida erinevaid õppeaineid, et luua mitmekesine ja huvitav õpikogemus. Allpool on toodud mõned võimalused, kuidas muusikaõpetust saab siduda teiste ainetega. 1. Ajalugu Muusika ja ajaloo perioodid: Muusikastiilide ja ajaloo perioodide lõimimine, näiteks barokk, klassitsism, romantism ja 20. sajandi muusika. Õpilased saavad uurida, kuidas muusika peegeldab ajaloo sündmusi ja ühiskondlikke muutusi. Muusikalised suurkujud ajaloo: Õpetaja saab tutvustada ajaloo olulisi heliloojaid (nt Johann Sebastian Bach, Wolfgang Amadeus Mozart, Ludwig van Beethoven) ja nende rolli ajaloo ning kultuuris. Võimalik on siduda ka rahvusvaheliste muusikategelaste elulugusid ajalootundidega. 2. Kirjandus Laulutekstdid ja luule: Lõimida kirjandust, analüüsides laulutekste ja nende seost kirjandusega. Õpilased saavad uurida, kuidas muusikas kasutatakse luulet, ning kirjutada ise muusikaga seotud luuletusi või laulusõnu. Ooper ja muusikateater: Ooperite ja muusikalide kaudu saab lõimida kirjandust, uurides libretosid ja teoseid, mis on loodud kirjanduslike allikate põhjal (nt Puccini "La Bohème" või Shakespeare'i teoste muusikalised adaptatsioonid).	Hindamise eesmärk muusikas on toetada õpilaste arengut, innustada õpilasi leidma isikupäraseid ideid ja loovaid lahendusi ning suunata neid sihikindlalt õppima; suunata õpilaste enesehinnangu kujunemist, tekitada neis muusika- ja kultuurihuvi ning luua alus elukestvale muusikaharrastusele; juhtida ja toetada õpilasi haridustee valikul muusika valdkonnas. Hindamine annab tagasisidet õpilaste individuaalse arengu kohta ning on lähtekohaks järgnevat õpet kavandades. Hinnates lähtutakse kooli õppekavas kirjeldatud põhimõtetest ja nõuetest. Õppetegevuse käigus motiveeritakse õpilase arengut vahetu suulise tagasiside kaudu, tuues välja soorituse positiivsed küljed ning andes edasiviivat nõu. Õpilastele võimaldatakse eri viise eneseanalüüsiks ja kaaslastelt tagasiside saamiseks. Õpitulemusi hinnatakse vastavalt kooli hindamisjuhendile eristavalt koos sõnaliste hinnangutega. Õpilased peavad teadma, mida ja millal hinnatakse ning mis on hindamise

3. Matemaatika Rütmid ja taktimõõdud: Muusika ja matemaatika saab siduda läbi rütmide, taktimõõtude ja intervallide matemaatilise analüüsi. Õpilased õpivad, kuidas muusikas korduvad mustrid ja rütmid põhinevad matemaatilistel struktuuridel. Sümmeetria ja geomeetria: Muusikaliste mustrite ja vormide (nt rondo või sonaativorm) uurimine aitab mõista sümmeetriat ja geomeetrilisi suhteid. 4. Kunst Heli ja visuaalkunst: Lõiming visuaalkunstiga, kus õpilased saavad muusikat kuulates joonistada või maalida oma emotsioone ja tundeid, mis muusika tekitab. Muusikaajastu kunstilised väljendused: Muusika ja kunstiajaloo perioodide lõimimine (nt barokkmuusika ja barokk-kunsti stiilide võrdlemine). Õpilased uurivad, kuidas eri ajastute kunst ja muusika on seotud ja kuidas need üksteist mõjutanud on. 5. Keemia ja füüsika Heli füüsika: Muusika ja füüsika lõimimine heliõpetuse kaudu. Õpilased õpivad, kuidas heli tekib, levib ja kuidas erinevad sagedused mõjutavad heli kõrgust. Instrumentide tööpõhimõtted: Erinevate pillide, näiteks keelpillide ja puhkpillide, tööpõhimõtete uurimine seoses füüsika (võnkumised, resonaatorid) ja materjaliteadusega (pillide valmistamisel kasutatud materjalid). 6. Geograafia Muusikakultuurid ja rahvamuusika: Õpilased saavad uurida maailma erinevaid muusikakultuure ja rahvamuusikat, tuues sisse geograafilise ja kultuurilise konteksti. Näiteks saab uurida, kuidas Aafrika, Lääne-Ameerika või Aasia muusika on seotud nende piirkondade kultuurilise ja geograafilise taustaga. Muusikalised traditsioonid ja geograafiline päritolu: Erinevate muusikastiilide ja instrumentide geograafilise päritolu uurimine aitab õpilastel mõista, kuidas loodus- ja kliimatingimused on mõjutanud muusikainstrumentide arengut. 7. Kehaline kasvatus Rütm ja liikumine: Muusika ja kehalise kasvatus lõimimine läbi tantsu ja liikumise. Õpilased saavad õppida erinevaid tantse ja rütmilisi liikumisharjutusi, mis aitavad muusikalisi mõisteid paremini mõista.	kriteeriumid. Hindamisel tagatakse õpilasele võimalikult toetav keskkond.
--	--

Rütmiharjutused ja koordineatsioon: Muusika ja liikumise ühendamise, kus õpilased arendavad rütmitunnetust ja koordineatsiooni muusika saatel tehtud liikumis- ja rütmiharjutuste kaudu. 8. Tehnoloogia ja IT Muusika loomine ja salvestamine: Lõimimine tehnoloogiaga, kus õpilased kasutavad muusika loomise ja salvestamise programme (nt <i>GarageBand</i>, <i>Soundtrap</i>). Digitaalse muusikaloomise abil saavad nad luua ja redigeerida oma muusikaprojekte. Helitöötlus ja salvestamine: Õpilased õpivad tundma salvestustehnoloogiaid ja helitöötluse tarkvara, mis ühendab muusika ja tehnoloogia valdkondi. 9. Ühiskonnaõpetus Muusika ja ühiskond: Muusika rolli uurimine ühiskonnas, sealhulgas poliitiliste ja sotsiaalsete liikumiste mõju muusikale. Õpilased saavad arutleda, kuidas muusika on olnud seotud näiteks protestiliikumiste või kultuuriliste muutustega eri ajastutel. Popmuusika ja massimeedia: Pop- ja rockmuusika lõimimine ühiskonna ja meediaõpetusega, kus uuritakse, kuidas muusika on seotud massimeedia ja turundusega. Lõiming teiste õppeainetega rikastab õpilaste teadmisi ja loob võimaluse integreerida mitmeid oskusi, muutes õppeprotsessi mitmekesisemaks ja tõhusamaks.	
Kooliastme teadmised, oskused ja hoiakud:	
Õpilane: 1) huvitub muusikast kui kunstiliigist, väärtustab muusikat ning muusikategevust kultuuri ja igapäevaelu rikastajana; 2) teadvustab muusika võimalusi vaimse, füüsilise ja emotsionaalse tasakaalu loomisel; 3) osaleb aktiivselt musitseerimises: tegutseb koos teistega, vastutab enda tegevuse eest rühmas (klassis, kooris, ansamblis); 4) arendab loomeideid muusikalise eneseväljenduse kaudu: katsetab ideid muusikategevustes, leiab lahendusi esile kerkinud probleemidele, hindab isikupära ja erinevaid lahendusi ning on püsiv ja järjekindel; 5) tunnetab ja rakendab liikudes muusika karakterit ja väljendusvahendeid; 6) väärtustab kodukoha ja Eesti muusikapärandit ning nüüdismuusikat, on traditsioonide edasikandja laulja ja/või pillimängijana ning osaleb laulupidudel; 7) teadvustab muusikat kui kultuuridevahelist suhtluskeelt, väärtustab kultuurilist mitmekesisust; 8) tegutseb eetilisel ja ohutult (sh autoriõigust arvestades) nii reaalses kui ka virtuaalses kultuurikeskkonnas, suhtub kriitiliselt infotehnoloogia ja meedia loodud keskkonnanasse; 9) valib endale meelepärase(d) muusikaga tegelemise viisi(d), hindab oma kogemust ja	

jagab seda kaaslastega;

10) teadvustab, et teadlikuma musitseerimise aluseks on muusikaline kirjaoskus, mille hulka kuuluvad helivältused, rütmifiguurid ja pausid:

kaheksandiktaktimõõt laulurepertuaarist tulenevalt; ühe võtmemärgiga helistikud ja repertuaarist tulenevalt kahe võtmemärgiga helistikud; bassivõti repertuaarist tulenevalt; muusikalised oskussõnad vastavalt valitud teemadele;

11) mõistab, kuidas huvi muusika vastu ning muusikaoskused võimaldavad Kujundada sellest elukestva harrastuse või elukutse.

Illuka Kooli ainekava	Ainevaldkond: kunstained	Õppeaine: muusika
II kooliaste	8.klass	Tundide arv: 1
Õppeaine kirjeldus		
Muusikaõpetus (7.–9. klass) keskendub muusikalise hariduse süvendamisele ja laiendamisele, valmistades õpilasi ette keerukamate muusikaliste mõistete ja nähtuste omandamiseks ning pakkudes neile võimalust oma muusikalise identiteedi arendamiseks. Muusikaõpetus selles kooliastmes ühendab praktilised tegevused teoreetiliste teadmistega, suurendades õpilaste teadlikkust muusikast nii ajaloolises kui ka kaasaegses kontekstis. Muusikaõpetuse eesmärk on arendada õpilaste muusikalisi teadmisi ja oskusi, kasvatada nende kultuurilist teadlikkust ja väärtustamist, julgustada loovust ja kriitilist mõtlemist ning pakkuda võimalusi praktiliseks muusikalise eneseväljenduse arendamiseks. Õpilased peaksid lõpetama kooliastme arusaamisega muusikast kui keerukast ja mitmekesisest kunstivormist, mis on tihedalt seotud kultuuri, ajaloo ja ühiskonnaga, ning olema valmis jätkama muusikalist haridusteed või rakendama omandatud oskusi ja teadmisi igapäevaelus		
Õpitulemused:		Metoodilised soovitused, sh õpistrateegiate rakendamine, diferentseerimise võimalused
Laulmine Õpilane: 1) laulab ühe- ja/või mitmehääelseid laule klassitunnis, ansamblis ja/või koolikooris; osaleb laulurepertuaari valimisel ning põhjendab oma valikut; 2) laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, kaanoneid ning teiste rahvaste laule; 3) väärtustab ja hindab ühislaulmise traditsiooni, laulab peast kooliastme ühislause: Illuka kooli laul, Eesti Vabariigi hümn „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ (F. Pacius / J. V. Jannsen), „Eestlane olen ja eestlaseks jään“ (A. Mattiisen / J. Leesment), „Laul Põhjamaast“ (Ü. Vinter / E. Vetemaa), „Oma laulu ei leia ma üles“ (V. Ojakäär / L. Tungal); 4) on laulupidude traditsiooni edasikandja koorilaulja ja/või kuulajana, analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult; 5) kasutab muusikalist kirjaoskust ja muusikateadmisi nii üksi kui ka rühmas lauldes, tunneb oma hääleaparaati ja teab, et häält on vaja hoida. Pillimäng		1. Õpistrateegiate rakendamine Aktiveerivad ja interaktiivsed meetodid: Kasutades grupitööd, paarisõpet ja muusikalisi mängud, saavad õpilased aktiivselt õppida ja harjutada meeskonnatööd. Kuulamisoskuse arendamine: Muusika kuulamine koos küsimustega (nt mis instrumente kasutatakse, mis on muusika iseloom) arendab analüüsivõimet ja kontsentratsiooni. Rühma arutelud: Õpilased arutlevad kuulnud või mängitud muusika üle, mis arendab kriitilist mõtlemist ja argumenteerimisoskust. Kognitiivsed strateegiad: Las õpilased loovad seoseid varasema teadmise, näiteks arutades muusika seoseid ajaloo või kirjandusega. Enesehindamine: Julgusta õpilasi oma muusikaliste oskuste ja teadmiste kohta reflekteerima, mis toetab eneseteadlikkuse ja autonoomsuse arengut. 2. Diferentseerimise võimalused Diferentseerimine muusikaõpetuses võimaldab õpilastel õppida oma võimete ja huvide järgi. Siin on mõned võimalused:

Õpilane: 1) mängib keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti ja/või väikekannelt, katsetab digivõimalusi pillimängus; 2) musitseerib akustilisel kitarril või ukulelel esmaseid mänguvõtteid kasutades; 3) uurib pillide tämbrilisi omadusi, valib ansamblesse sobivad pillid ja põhjendab oma valikut; 4) süvendab I ja II kooliastmes omandatud pillimänguoskust, rakendab muusikalist kirjaoskust, musitseerides üksi ja eri pillikoosseisudes.	Sisuline diferentseerimine: Õpetaja pakub õpilastele erineva raskusastmega ülesandeid, näiteks lihtsamad noodi- ja rütmiõppused algajatele ja keerulisemad kompositsioonilised ülesanded edasijõudnutele. Õppestiilide arvestamine: Mõned õpilased õpivad paremini praktilise tegevuse kaudu (nt pillimäng), teised aga kuulamise ja analüüsi kaudu. Kasuta visuaalseid, auditiiivseid ja kinesteetilisi õppemeetodeid. Individuaalne ja rühmatöö: Anda õpilastele võimalus töötada nii individuaalselt kui ka rühmades, pakkudes neile vastavalt vajadustele kohandatud juhendamist.
Muusikaline liikumine Õpilane: 1) võrdleb eri maade rahvamuusika karakterit ja väljendab seda liikumise kaudu; 2) tunneb muusikat kuulates ära erinevad muusikavormid ning väljendab neid loovliikumise või improvisatsiooni kaudu; 3) leiab erinevaid muusikalise liikumise viise, valib muusika karakteriga sobiva väljenduse ning põhjendab oma valikuid (nt rokk, hip-hop, rahvaste muusika jm); 4) rakendab liikumises muusikateadmisi.	Erinevate instrumentide ja tehnoloogiate kasutamine: Lase õpilastel valida erinevate pillide või muusikaprogrammide vahel, et nad saaksid arendada just neid oskusi, mis neile rohkem huvi pakuvad. Loovuse julgustamine: Las õpilased loovad oma muusikalisi kompositsioone või esitavad oma interpretatsioone tuntud teostest, pakkudes erinevaid lähenemisvõimalusi loovaks väljenduseks. 3. Multimeedia ja tehnoloogia kasutamine Digitaalsed tööriistad: Kasuta muusikaprogramme, nagu <i>GarageBand</i> või <i>Soundtrap</i>, mis võimaldavad õpilastel oma muusikat luua ja salvestada.
Muusikaline omalooming Õpilane: 1) loob ning esitab iseseisvalt ja/või rühmas kaasmänge, rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, (digi)kompositsioone jm; 2) katsetab loomeideedega omaloomingus, sh digitaalseid keskkondi kasutades; 3) loob erinevaid muusikast lähtuvaid tekste (nt regivärss, laulusõnad jm); 4) analüüsib enda ja kaaslaste loomingut, võrdleb loodut ning annab sellele hinnangu; 5) rakendab omaloomingus muusikalist kirjaoskust.	Õppevideod ja e-õppevahendid: Need võivad pakkuda visuaalset ja kuulmislikku tuge, eriti neile õpilastele, kes õpivad paremini tehnoloogia abil. Muusikapõhised rakendused: Kasuta muusikaga seotud mängu ja rakendusi, et harjutada rütmi, meloodiat ja harmooniat. 4. Projektipõhine õpe Las õpilased töötavad pikema perioodi vältel suuremate muusikaprojektide kallal, näiteks uurides erinevaid muusikažanre või loovtöid tehes (nt muusika loomine või esitlemine). Projektid annavad võimaluse süvitsi

Muusika kuulamine Õpilane: 1) uurib kodukoha ja eesti rahvamuusikat ning selle tänapäevaseid tõlgendusi, leiab sobivaid näiteid ja põhjendab oma arvamust; 2) võrdleb ning eristab eesti ja teiste rahvaste (Hispaania, Ladina-Ameerika ja Põhja-Ameerika) muusikat: leiab iseloomulikke tunnuseid, lähtudes muusika väljendusvahenditest; 3) võrdleb ja eristab rokk- ja popmuusika stiile ning esituskoosseise, leiab oma eelistuse(d) ning argumenteerib valikut; 4) analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte, muusikalavastusi ning õppekäike suuliselt ja kirjalikult, annab kuuldule/nähtule hinnangu ning jagab oma kogemusi kaaslastega; 5) uurib kodukoha ja Eesti muusikaelu, oskab nimetada heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi; 6) rakendab muusikat kuulates erinevaid digikeskkondi; 7) rakendab muusikat kuulates muusikalist kirjaoskust; 8) tutvub muusikaga tegelemise võimalustega, muusikaga seonduvate elukutsete ning õppimisvõimalustega; 9) seostab muusikat enda vaimse, füüsilise ja emotsionaalse heaoluga; 10) järgib autorikaitse seadust ning käitub ohutult, otsides ja kasutades muusikateavet virtuaalkeskkondades.	minna ja rakendada teadmisi reaalses kontekstis. 5. Tagasiside ja motivatsioon Järjepidev ja arendav tagasiside: Andes igale õpilasele individuaalset tagasisidet nende edusammude ja väljakutsete kohta, saad toetada nende arengut ja motivatsiooni. Positiivne keskkond: Julgusta avastamisrõõmu, eksperimenteerimist ja eksimuste kaudu õppimist, et säilitada õpilaste huvi muusika vastu.
Õppesisu: Laulmine Repertuaar. Lauldakse ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehäälsed laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule. Õpitakse laulma peast kooliastme ühislaule. Repertuaari valikul arvestatakse ka eesti rahvakalendri ja riiklike tähtpäevadega. Tutvustatakse laulu autoreid. Laulmine ja laulutehnika. Lauldakse <i>a cappella</i> ja saatega nii kooris, ansamblis kui ka üksi, mille käigus kuulatakse ja kuulatakse nii ennast kui ka teisi. Tutvustatakse laulupeo	

traditsiooni, kaasatakse õpilasi koolikoori. Lauldakse oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestatakse esitatava muusikapala stiili, järgitakse häälehoide häälemurdeperioodil.

Muusikaline kirjaoskus. Kinnistatakse I ja II kooliastmes omandatud laulu õppimist toetavat muusikateooriat ja omandatakse uusi teadmisi. Muusikalise kirjaoskuse hulka kuuluvad:

helivältsed, rütmifiguurid ja pausid, uued rütmid süntkoop ja triool

kaheksandiktaktimõõt laulurepertuaarist tulenevalt;

ühe võtmemärgiga helistikud C–a, G–e, F–d ja repertuaarist tulenevalt kahe võtmemärgiga helistikud D–h;

bassivõti repertuaarist tulenevalt;

rondo ja variatsioonivorm;

muusikalised oskussõnad vastavalt valitud teemadele.

Pillimäng

Pillimäng ühismusitseerimisel, omaloomingu esitamisel ja muusikaloo illustreerimiseks koolis olemasolevate pillidega õpetaja ja/või õpilaste valikul kasutades muusikalist kirjaoskust.

Süvendatakse pillimänguoskusi ning avardatakse musitseerimisvõimalusi erinevates pillikoosseisudes, omandatakse akustilise kitarriga või ukulelele esmased mänguvõtted.

Tutvutakse valikuliselt maailma rahvaste (Hispaania, Ladina-Ameerika ja Põhja-Ameerika) muusikaga läbi pillimängu.

Leitakse ansamblimängu harrastamise võimalusi õpilaste huvi toetamiseks pop- ja rokkmuusika vastu.

Muusikaline liikumine

Liikumistegevusi viiakse läbi nii üheskoos, gruppides kui ka üksi, mille käigus liigutakse ja tunnetatakse nii enda kui ka teiste kohalolekut ruumis.

Muusika väljendusvahendite tunnetamine liikumise kaudu. Kinnistatakse liikumise kaudu õpitud rütme, rütmifiguure ja pause. Kujundatakse ühiselt liikumiskompositsioone, väljendatakse muusikapala vormi (3-osaline lihtvorm, rondo).

Maailma rahvaste tantsud ja erinevad tantsustiilid.

Liikumises väljendatakse valikuliselt erinevate maailma rahvaste muusikale iseloomulikke karaktereid, võimaluse korral õpitakse rahvatantse ja erinevaid tantsustiile. Tantsitakse Ladina-Ameerika tantse (nt rumba, samba jt) kasutades nende põhisamme ning väljendatakse end erinevates tantsustiilides (nt rokk, hip-hop jt)

Muusikaline omalooming

Omaloomingut luuakse ja esitatakse üksi, ansamblis ja/või kõik koos. Katsetatakse julgelt loomeideedega, kasutades muusikalisi osaoskusi (laulmine, pillimäng, muusikaline liikumine) nii eraldi kui ka omavahel lõimitult rakendades õpitud muusikalise kirjaoskuse teadmisi. Omaloomingu meloodia noodistamisel rakendatakse absoluutset noodisüsteemi.

Laulmine. Luuakse lihtsaid meloodiaid ja erinevaid muusikast lähtuvaid tekste

Pillimäng. Luuakse rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja *ostinatosid* ning esitatakse neid üksi või rühmas.
Väikekandl, plokkflöödil, kitarril või ukulelel esitatakse omaloomingut kasutades õpitud mänguvõtteid.
Liikumine. Muusikaloo illustreerimiseks kasutatakse liikumist vastavalt õpetaja teadmiste ja oskustele.
Digivahendid. Katsetatakse omaloomingus erinevate rakenduste ja programmidega, nt *Ableton Live, BandLab, BeepBox, GarageBand, Musescore, Noteflight* jt.

Muusika kuulamine

Autorid ja artistid. Tutvutakse laulu või muusikapala autoritega ja (eelkõige eesti) artistidega, valikuliselt erinevate heliloojatega (nt eesti ja õpitava repertuaariga seotud heliloojatega).

Heli ja selle omadused. Elektrofonid. Arvutimuusika. Tutvutakse heli ja selle omadustega ning eristatakse kõla ja kuju järgi akustilisi ja elektroonilisi muusikainstrumente.
Tutvutakse arvutimuusika arengulooga ja selle loomise võimalustega.

Muusikatööstus. Tutvutakse muusikatehnika arengulooga. Õpitakse tundma autorikaitse seadust ja autoriõigusega kaasnevat kohustusi intellektuaalse omandi kasutamisel (sh internetis).

Maailma rahvaste muusika. Kuulatakse ja õpitakse valikuliselt tundma ja eristama Hispaania, Ladina-Ameerika ja Põhja-Ameerika rahvaste muusikat.

Rokk- ja popmuusika sünn ja areng. Levimuusika Eestis. Kuulatakse ja võrreldakse rokk- ja popmuusika stiile, luuakse seosed levimuusika arenguga Eestis.

Kontsert. Korraldatakse kontserdikülastaja hea käitumise tavaid. Kirjeldatakse kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte ning muusikalavastusi suuliselt või kirjalikult kasutades eakohast muusikaalast oskussõnavara.

Põhimõisted:

intervall, akord, bassivõti, pentatoonika, Ladina-Ameerika tantsud, rokk- ja popmuusika stiilid, heli, kaja, akustika, elektrofon, akustiline ja elektrooniline muusikainstrument, arvutimuusika, levimuusika, muusikatööstus, muusikaäri, artist, produtsent, mänedžer, autoriõigus, rokkmuusika, popmuusika, kantri, *rock'n'roll, soul, funk, heavy rock* jt.

Kooli väärtuste arendamine:

Väärtustame jätkusuutlikku hoiakut, mida iseloomustavad uuenduslik, julge ja kriitiline mõtlemine ning eneseteostusvajadus. Ettevõtlik laps, õpilane, õpetaja ja koolitöötaja on avatud, tahab ja oskab leida uusi ideid, julgeb eksida ning oskab eksimustest õppida. Loov eluhiak tähendab avatust uutele kogemustele, muljetele, vastuvõtlikkust ning püüdu oma võimeid kasutada ja arendada. Mitmesuguseid olukordi ja ülesandeid lahendatakse leidlikult erinevate võtete ja vahenditega.

Lõiming

Muusikaõpetuses saab lõimida erinevaid õppeaineid, et luua mitmekesine ja huvitav õpikogemus. Allpool on toodud mõned

Hindamine:

Hindamise eesmärk muusikas on toetada õpilaste arengut, innustada õpilasi leidma

võimalused, kuidas muusikaõpetust saab siduda teiste ainetega. 1. Ajalugu Muusika ja ajaloo perioodid: Muusikastiilide ja ajaloo perioodide lõimimine, näiteks barokk, klassitsism, romantism ja 20. sajandi muusika. Õpilased saavad uurida, kuidas muusika peegeldab ajaloosündmusi ja ühiskondlikke muutusi. Muusikalised suurkujud ajaloos: Õpetaja saab tutvustada ajaloos olulisi heliloojaid (nt Johann Sebastian Bach, Wolfgang Amadeus Mozart, Ludwig van Beethoven) ja nende rolli ajaloos ning kultuuris. Võimalik on siduda ka rahvusvaheliste muusikategelaste elulugusid ajalootundidega. 2. Kirjandus Laulutekstdid ja luule: Lõimida kirjandust, analüüsides laulutekste ja nende seost kirjandusega. Õpilased saavad uurida, kuidas muusikas kasutatakse luulet, ning kirjutada ise muusikaga seotud luuletusi või laulusõnu. Ooper ja muusikateater: Ooperite ja muusikalide kaudu saab lõimida kirjandust, uurides libretosid ja teoseid, mis on loodud kirjanduslike allikate põhjal (nt Puccini "La Bohème" või Shakespeare'i teoste muusikalised adaptatsioonid). 3. Matemaatika Rütmid ja taktimõõdud: Muusika ja matemaatika saab siduda läbi rütmide, taktimõõtude ja intervallide matemaatilise analüüsi. Õpilased õpivad, kuidas muusikas korduvad mustrid ja rütmid põhinevad matemaatilistel struktuuridel. Sümmeetria ja geomeetria: Muusikaliste mustrite ja vormide (nt rondo või sonaadivorm) uurimine aitab mõista sümmeetriat ja geomeetrilisi suhteid. 4. Kunst Heli ja visuaalkunst: Lõimimine visuaalkunstiga, kus õpilased saavad muusikat kuulates joonistada või maalida oma emotsioone ja tundeid, mis muusika tekitab. Muusikaajastu kunstilised väljendused: Muusika ja kunstiajaloo perioodide lõimimine (nt barokkmuusika ja barokk-kunsti stiilide võrdlemine). Õpilased uurivad, kuidas eri ajastute kunst ja muusika on seotud ja kuidas need üksteist mõjutanud on.	isikupäraseid ideid ja loovaid lahendusi ning suunata neid sihikindlalt õppima; suunata õpilaste enesehinnangu kujunemist, tekitada neis muusika- ja kultuurihuvi ning luua alus elukestvale muusikaharrastusele; juhtida ja toetada õpilasi haridustee valikul muusika valdkonnas. Hindamine annab tagasisidet õpilaste individuaalse arengu kohta ning on lähtekohaks järgnevat õpet kavandades. Hinnates lähtutakse kooli õppekavas kirjeldatud põhimõtetest ja nõuetest. Õppetegevuse käigus motiveeritakse õpilase arengut vahetu suulise tagasiside kaudu, tuues välja soorituse positiivsed küljed ning andes edasiviivat nõu. Õpilastele võimaldatakse eri viise eneseanalüüsiks ja kaaslastelt tagasiside saamiseks. Õpitulemusi hinnatakse vastavalt kooli hindamisjuhendile eristavalt koos sõnaliste hinnangutega. Õpilased peavad teadma, mida ja millal hinnatakse ning mis on hindamise kriteeriumid. Hindamisel tagatakse õpilasele võimalikult toetav keskkond.
--	---

5. Keemia ja füüsika Heli füüsika: Muusika ja füüsika lõimimine heliõpetuse kaudu. Õpilased õpivad, kuidas heli tekib, levib ja kuidas erinevad sagedused mõjutavad heli kõrgust. Instrumentide tööpõhimõtted: Erinevate pillide, näiteks keelpillide ja puhkpillide, tööpõhimõtete uurimine seoses füüsika (võnkumised, resonaatorid) ja materjaliteadusega (pillide valmistamisel kasutatud materjalid). 6. Geograafia Muusikakultuurid ja rahvamuusika: Õpilased saavad uurida maailma erinevaid muusikakultuure ja rahvamuusikat, tuues sisse geograafilise ja kultuurilise konteksti. Näiteks saab uurida, kuidas Aafrika, Ladina-Ameerika või Aasia muusika on seotud nende piirkondade kultuurilise ja geograafilise taustaga. Muusikalised traditsioonid ja geograafiline päritolu: Erinevate muusikastiilide ja instrumentide geograafilise päritolu uurimine aitab õpilastel mõista, kuidas loodus- ja kliimatingimused on mõjutanud muusikainstrumentide arengut. 7. Kehaline kasvatus Rütm ja liikumine: Muusika ja kehalise kasvatus lõimimine läbi tantsu ja liikumise. Õpilased saavad õppida erinevaid tantse ja rütmilisi liikumisharjutusi, mis aitavad muusikalisi mõisteid paremini mõista. Rütmiharjutused ja koordineatsioon: Muusika ja liikumise ühendamise, kus õpilased arendavad rütmitunnetust ja koordineatsiooni muusika saatel tehtud liikumis- ja rütmiharjutuste kaudu. 8. Tehnoloogia ja IT Muusika loomine ja salvestamine: Lõimimine tehnoloogiaga, kus õpilased kasutavad muusika loomise ja salvestamise programme (nt <i>GarageBand</i>, <i>Soundtrap</i>). Digitaalse muusikaloomise abil saavad nad luua ja redigeerida oma muusikaprojekte. Helitöötlus ja salvestamine: Õpilased õpivad tundma salvestustehnoloogiaid ja helitöötluse tarkvara, mis ühendab muusika ja tehnoloogia valdkondi.	
Kooliastme teadmised, oskused ja hoiakud:	
Õpilane:	

- 10) teadvustab, et teadlikuma musitseerimise aluseks on muusikaline kirjaoskus, mille hulka kuuluvad helivältused, rütmifiguurid ja pausid:

muusikalised oskussõnad vastavalt valitud teemadele:

- sellest elukestva harrastuse võii elukutse.

Illuka Kooli ainekava	Ainevaldkond: kunstained	Õppeaine: muusika
II kooliaste	9.klass	Tundide arv: 1
Õppeaine kirjeldus		
Muusikaõpetus (7.–9. klass) keskendub muusikalise hariduse süvendamisele ja laiendamisele, valmistades õpilasi ette keerukamate muusikaliste mõistete ja nähtuste omandamiseks ning pakkudes neile võimalust oma muusikalise identiteedi arendamiseks. Muusikaõpetus selles kooliastmes ühendab praktilised tegevused teoreetiliste teadmistega, suurendades õpilaste teadlikkust muusikast nii ajaloolises kui ka kaasaegses kontekstis. Muusikaõpetuse eesmärk on arendada õpilaste muusikalisi teadmisi ja oskusi, kasvatada nende kultuurilist teadlikkust ja väärtustamist, julgustada loovust ja kriitilist mõtlemist ning pakkuda võimalusi praktiliseks muusikalise eneseväljenduse arendamiseks. Õpilased peaksid lõpetama kooliastme arusaamisega muusikast kui keerukast ja mitmekesisest kunstivormist, mis on tihedalt seotud kultuuri, ajaloo ja ühiskonnaga, ning olema valmis jätkama muusikalist haridusteed või rakendama omandatud oskusi ja teadmisi igapäevaelus		
Õpitulemused:		Metoodilised soovitused, sh õpistrateegiate rakendamine, diferentseerimise võimalused
Laulmine Õpilane: 1) laulab ühe- ja/või mitmehäälsed laule klassitunnis; osaleb laulurepertuaari valimisel ning põhjendab oma valikut; 2) laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, kaanoneid ning teiste rahvaste laule; 3) väärtustab ja hindab ühislaulmise traditsiooni, laulab peast kooliastme ühislause: Illuka kooli laul, Eesti Vabariigi hümn „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ (F. Pacius / J. V. Jannsen), „Mu isamaa on minu arm“ (G. Ernesaks / L. Koidula), „Jää vabaks, Eesti meri“ (V. Oxford / (V. Oxford), „Eestlane olen ja eestlaseks jään“ (A. Mattiisen / J. Leesment), „Laul Põhjamaast“ (Ü. Vinter / E. Vetemaa), „Saaremaa valss“ (R. Valgre / D. Vaarandi), „Mul meeles veel“ (R. Valgre / K. Kikerpuu), „Oma laulu ei leia ma üles“ (V. Ojakäär / L. Tungal); 4) on laulupidude traditsiooni edasikandja koorilaulja ja/või kuulajana, analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult; 5) kasutab muusikalist kirjaoskust ja muusikateadmisi nii üksi kui ka rühmas laudes,		1. Õpistrateegiate rakendamine Aktiveerivad ja interaktiivsed meetodid: Kasutades grupitööd, paarisõpet ja muusikalisi mängud, saavad õpilased aktiivselt õppida ja harjutada meeskonnatööd. Kuulamisoskuse arendamine: Muusika kuulamine koos küsimustega (nt mis instrumente kasutatakse, mis on muusika iseloom) arendab analüüsivõimet ja kontsentratsiooni. Rühma arutelud: Õpilased arutlevad kuulnud või mängitud muusika üle, mis arendab kriitilist mõtlemist ja argumenteerimisoskust. Kognitiivsed strateegiad: Las õpilased loovad seoseid varasema teadmise, näiteks arutades muusika seoseid ajaloo või kirjandusega. Enesehindamine: Julgusta õpilasi oma muusikaliste oskuste ja teadmiste kohta reflekteerima, mis toetab eneseteadlikkuse ja autonoomsuse arengut. 2. Diferentseerimise võimalused Diferentseerimine muusikaõpetuses võimaldab õpilastel õppida oma võimete ja huvi järgi. Siin on mõned võimalused:

tunneb oma hääleaparaati ja teab, et häält on vaja hoida. Pillimäng Õpilane: 1) mängib keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti ja/või väikekannelt, rakendab digivõimalusi pillimängus; 2) musitseerib akustilisel kitarril või ukulelel esmaseid mänguvõtteid kasutades; 3) uurib pillide tämbrilisi omadusi, valib ansambelisse sobivad pillid ja põhjendab oma valikut; 4) süvendab I ja II kooliastmes omandatud pillimänguoskust, rakendab muusikalist kirjaoskust, musitseerides üksi ja eri pillikoosseisudes. Muusikaline liikumine Õpilane: 1) võrdleb eri maade (Itaalia, Prantsusmaa ja Aafrika) rahvamuusika karakterit ja väljendab seda liikumise kaudu; 2) tunneb muusikat kuulates ära erinevad muusikavormid ning väljendab neid loovliikumise või improvisatsiooni kaudu; 3) leiab erinevaid muusikalise liikumise viise, valib muusika karakteriga sobiva väljenduse ning põhjendab oma valikuid (nt rokk, džäss, hip-hop, rahvaste muusika jm); 4) rakendab liikumises muusikateadmisi Muusikaline omalooming Õpilane: 1) loob ning esitab iseseisvalt ja/või rühmas kaasmänge, rütmilis- meloodilisi improvisatsioone, (digi)kompositsioone jm; 2) katsetab loomeideedega omaloomingus, sh digitaalseid keskkondi kasutades; 3) loob erinevaid muusikast lähtuvaid tekste (nt regivärss, laulusõnad jm);	Sisuline diferentseerimine: Õpetaja pakub õpilastele erineva raskusastmega ülesandeid, näiteks lihtsamad noodi- ja rütmiõppused algajatele ja keerulisemad kompositsioonilised ülesanded edasijõudnutele. Õppestiilide arvestamine: Mõned õpilased õpivad paremini praktilise tegevuse kaudu (nt pillimäng), teised aga kuulamise ja analüüsi kaudu. Kasuta visuaalseid, auditivseid ja kinesteetilisi õppemeetodeid. Individuaalne ja rühmatöö: Anda õpilastele võimalus töötada nii individuaalselt kui ka rühmades, pakkudes neile vastavalt vajadustele kohandatud juhendamist. Erinevate instrumentide ja tehnoloogiate kasutamine: Lase õpilastel valida erinevate pillide või muusikaprogrammide vahel, et nad saaksid arendada just neid oskusi, mis neile rohkem huvi pakuvad. Loovuse julgustamine: Las õpilased loovad oma muusikalisi kompositsioone või esitavad oma interpretatsioone tuntud teostest, pakkudes erinevaid lähenemisvõimalusi loovaks väljenduseks. 3. Multimeedia ja tehnoloogia kasutamine Digitaalsed tööriistad: Kasuta muusikaprogramme, nagu <i>GarageBand</i> või <i>Soundtrap</i>, mis võimaldavad õpilastel oma muusikat luua ja salvestada. Õppevideod ja e-õppevahendid: Need võivad pakkuda visuaalset ja kuulmislikku tuge, eriti neile õpilastele, kes õpivad paremini tehnoloogia abil. Muusikapõhised rakendused: Kasuta muusikaga seotud mängu ja rakendusi, et harjutada rütmi, meloodiat ja harmooniat. 4. Projektipõhine õpe Las õpilased töötavad pikema perioodi vältel suuremate muusikaprojektide kallal, näiteks uurides erinevaid muusikažanre või loovtöid tehes (nt muusika loomine või esitlemine). Projektid annavad võimaluse süvitsi
--	--

4) analüüsib enda ja kaaslaste loomingut, võrdleb loodut ning annab sellele hinnangu; 5) rakendab omaloomingus muusikalist kirjaoskust. Muusika kuulamine Õpilane: 1) uurib kodukoha ja eesti rahvamuusikat ning selle tänapäevaseid tõlgendusi, leiab sobivaid näiteid ja põhjendab oma arvamust; 2) võrdleb ning eristab eesti ja teiste rahvaste (Itaalia, Prantsusmaa, Aafrika) muusikat: leiab iseloomulikke tunnuseid, lähtudes muusika väljendusvahenditest; 3) võrdleb ja eristab eri muusikastiile, lavamuusika žanre, muusika esituskoosseise, hääleliike, leiab oma eelistuse(d) ning argumenteerib valikut; 4) analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte, muusikalavastusi ning õppekäike suuliselt ja kirjalikult, annab kuuldule/nähtule hinnangu ning jagab oma kogemusi kaaslastega; 5) uurib kodukoha ja Eesti muusikaelu, oskab nimetada heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi; 6) rakendab muusikat kuulates erinevaid digikeskkondi; 7) rakendab muusikat kuulates muusikalist kirjaoskust; 8) teeb valiku muusikaga tegelemise võimalustest, teab muusikaga seonduvaid elukutseid ning õppimisvõimalusi; 9) seostab muusikat enda vaimse, füüsilise ja emotsionaalse heaoluga; 10) järgib autorikaitse seadust ning käitub ohutult, otsides ja kasutades muusikateavet virtuaalkeskkondades.	minna ja rakendada teadmisi reaalses kontekstis. 5. Tagasiside ja motivatsioon Järjepidev ja arendav tagasiside: Andes igale õpilasele individuaalset tagasisidet nende edusammude ja väljakutsete kohta, saad toetada nende arengut ja motivatsiooni. Positiivne keskkond: Julgusta avastamisrõõmu, eksperimenteerimist ja eksimuste kaudu õppimist, et säilitada õpilaste huvi muusika vastu. Ea- ja teemakohaste ühe-, kahe- ning paiguti kolmehäälsete laulude ja kaanonite ning eesti ja teiste rahvaste laulude laulmine ühiselt, kooris, ansambelis ja/või üksi <i>a cappella</i> ja/või saatega kasutades muusikalist kirjaoskust.
Õppesisu:	
Laulmine	

Repertuaar: Lauldakse ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehäälsed laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule. Tutvutakse vaimuliku rahvalauluga. Laulab peast kooliastme ühislaule. Repertuaari valikul arvestatakse ka eesti rahvakalendri ja riiklike tähtpäevadega. Tutvustatakse laulu autoreid.

Laulmine ja laulutehnika. Lauldakse *a cappella* ja saatega nii kooris, ansamblis kui ka üksi, mille käigus kuulatakse ja kuulatakse nii ennast kui ka teisi. Tutvustatakse laulupeo traditsiooni. Lauldakse oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestatakse esitatava muusikapala stiili, järgitakse häälehoiu häälemurdeperioodil.

Muusikaline kirjaoskus.

Kinnistatakse I ja II kooliastmes omandatud laulu õppimist toetavat muusikateooriat ja omandatakse uusi teadmisi. Muusikalise kirjaoskuse hulka kuuluvad:

helivältsed, rütmifiguurid ja pausid
kaheksandiktaktimõõt laulurepertuaarist tulenevalt;
ühe võtmemärgiga helistikud C–a, G–e, F–d ja repertuaarist tulenevalt kahe võtmemärgiga helistikud D–h;
rondo ja variatsioonivorm;
muusikalised oskussõnad vastavalt valitud teemadele.

Pillimäng

Pillimäng ühismusitseerimisel, omaloomingu esitamisel ja muusikaloo illustreerimiseks koolis olemasolevate pillidega õpetaja ja/või õpilaste valikul kasutades muusikalist kirjaoskust.

Süvendatakse pillimänguoskusi ning avardatakse musitseerimisvõimalusi erinevates pillikoosseisudes, arendatakse akustilise kitarriga või ukulele akordmänguvõtteid.

Õpilaste huvi toetamiseks pop- ja rokkmuusika ning džässmuusika vastu ansamblimängu harrastamise võimaldamine.

Tutvutakse maailma rahvaste (Itaalia, Prantsusmaa, Aafrika) muusikaga pillimängu kaudu.

Muusikaline liikumine

Liikumistegevusi viiakse läbi nii üheskoos, gruppides kui ka üksi, mille käigus liigutakse ja tunnetatakse nii enda kui ka teiste kohalolekut ruumis.

Muusika väljendusvahendite tunnetamine liikumise kaudu. Kinnistatakse liikumise kaudu õpitud rütme, rütmifiguure ja pause. Kujundatakse ühiselt liikumiskompositsioone, väljendatakse muusikapala vormi.

Maailma rahvaste tantsud ja erinevad tantsustiilid. Liikumises väljendatakse valikuliselt erinevate maailma rahvaste muusikale iseloomulikke karaktereid, võimaluse korral õpitakse rahvatantse ja erinevaid tantsustiile.

Muusikaline omalooming

Omaloomingut luuakse ja esitatakse üksi, ansamblis ja/või kõik koos. Katsetatakse julgelt loomeideedega, kasutades muusikalisi osaoskusi (laulmine, pillimäng, muusikaline liikumine) nii eraldi kui ka omavahel lõimitult. Luuakse iseseisvalt rütmilis- meloodilisi

improvisatsioone. Omaloomingu meloodia noodistamisel rakendatakse absoluutset noodisüsteemi.

Luuakse erinevaid muusikast lähtuvaid tekste.

Luuakse rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja *ostinatosid* ning esitatakse neid üksi või rühmas.

Omaloomingut luues rakendatakse õpitud muusikalise kirjaoskuse teadmisi. Väikekandlel, plokkflöödil, kitarril või ukulelil esitatakse omaloomingut, kasutades õpitud mänguvõtteid.

Liikumine. Muusikaloo illustreerimiseks kasutatakse liikumist vastavalt õpetaja teadmistele ja oskustele.

Digivahendid. Katsetatakse omaloomingus erinevate rakendustega.

Muusika kuulamine

Autorid. Tutvutakse laulu või muusikapala autoritega ja (eelkõige eesti) interpretide ja artistidega, valikuliselt erinevate heliloojatega (nt eesti ja õpitava repertuaariga seotud heliloojatega).

Orkester. Muusikanäidete abil tutvutakse orkestri kujunemise, liikide ja koosseisudega. Õpitakse tundma sümfooniaorkestri koosseisu ning paigutust. Tutvutakse Eesti (esindus)orkestritega.

Hääl. Tutvutakse hääleorganitega (hingamiselundid, häälekitajad, resonaatorid), hääle tekkimise protsessiga, häälemurde ning hääle hoidmise viisidega. Kuulatakse ning eristatakse hääleliike.

Maailma rahvaste muusika: Itaalia, Prantsusmaa, Aafrika. Kuulatakse ning õpitakse tundma Itaalia, Prantsusmaa ja Aafrika muusikat.

Muusikateater: ooper, operett, muusikal, ballett. Näidete abil õpitakse tundma muusikateatri nelja olulisemat alaliiki (ooper, operett, muusikal, ballett). Tutvutakse ooperi, opereti, muusikali ja balleti kujunemise looga ning kuulatakse olulisemate heliloojate (Giuseppe Verdi, Georges Bizet, Jacques Offenbach, Andrew Lloyd Webber, Pjotr Tšaikovski jne) loomingut. Luuakse seosed lavamuusika arenguga Eestis.

Džässmuusika. Tutvutakse džässmuusika kujunemise looga. Näidete abil õpitakse tundma džässmuusika põhijooni ja stiile. Kuulatakse olulisemate maailma ja eesti džässmuusika heliloojate muusikat ning iseloomustatakse kuuldut.

Filmimuusika. Tutvutakse filmimuusika ajaloo etappidega. Kuulatakse (lauldakse) olulisemate maailma ja eesti filmimuusikaheliloojate muusikat ning iseloomustatakse kuuldut.

Kontsert. Korraldatakse kontserdikülastaja hea käitumise tavasid. Kirjeldatakse kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte ning muusikalavastusi suuliselt või kirjalikult kasutades eakohast muusikaalast oskussõnavara.

Põhimõisted:

sümfooniaorkester, kammerorkester, puhkpilliorkester, rahvapilliorkester, džässorkester, dirigent, partituur, instrumentaalkontsert, sopran, koloratuursopran, metsosopran, alt, tenor, kontratenor, bariton, bass, libreto, lavastaja, aaria, retsitatiiv, koreograaf, improvisatsioon, bluus, gospel, spirituaal, *ragtime*, sving, filmimuusika, *soundtrack*.

Kooli väärtuste arendamine:	
Väärtustame jätkusuutlikku hoiakut, mida iseloomustavad uuenduslik, julge ja kriitiline mõtlemine ning eneseteostusvajadus. Ettevõtlik laps, õpilane, õpetaja ja koolitöötaja on avatud, tahab ja oskab leida uusi ideid, julgeb eksida ning oskab eksimustest õppida. Loov eluhoiak tähendab avatust uutele kogemustele, muljetele, vastuvõtlikkust ning püüdu oma võimeid kasutada ja arendada. Mitmesuguseid olukordi ja ülesandeid lahendatakse leidlikult erinevate võtete ja vahenditega.	
Lõiming	Hindamine:
Muusikaõpetuses saab lõimida erinevaid õppeaineid, et luua mitmekesine ja huvitav õpikogemus. Allpool on toodud mõned võimalused, kuidas muusikaõpetust saab siduda teiste ainetega. 1. Ajalugu Muusika ja ajaloo perioodid: Muusikastiilide ja ajaloo perioodide lõimimine, näiteks barokk, klassitsism, romantism ja 20. sajandi muusika. Õpilased saavad uurida, kuidas muusika peegeldab ajaloosündmusi ja ühiskondlikke muutusi. Muusikalised suurkujud ajaloos: Õpetaja saab tutvustada ajaloos olulisi heliloojaid (nt Johann Sebastian Bach, Wolfgang Amadeus Mozart, Ludwig van Beethoven) ja nende rolli ajaloos ning kultuuris. Võimalik on siduda ka rahvusvaheliste muusikategelaste elulugusid ajalootundidega. 2. Kirjandus Laulutekstdid ja luule: Lõimida kirjandust, analüüsides laulutekste ja nende seost kirjandusega. Õpilased saavad uurida, kuidas muusikas kasutatakse luulet, ning kirjutada ise muusikaga seotud luuletusi või laulusõnu. Ooper ja muusikateater: Ooperite ja muusikalide kaudu saab lõimida kirjandust, uurides libretosid ja teoseid, mis on loodud kirjanduslike allikate põhjal (nt Puccini "La Bohème" või Shakespeare'i teoste muusikalised adaptatsioonid). 3. Matemaatika Rütmid ja taktimõõdud: Muusika ja matemaatika saab siduda läbi rütmide, taktimõõtude ja intervallide matemaatilise analüüsi. Õpilased õpivad, kuidas muusikas korduvad mustrid ja rütmid põhinevad matemaatilistel struktuuridel.	Hindamise eesmärk muusikas on toetada õpilaste arengut, innustada õpilasi leidma isikupäraseid ideid ja loovaid lahendusi ning suunata neid sihikindlalt õppima; suunata õpilaste enesehinnangu kujunemist, tekitada neis muusika- ja kultuurihuvi ning luua alus elukestvale muusikaharrastusele; juhtida ja toetada õpilasi haridustee valikul muusika valdkonnas. Hindamine annab tagasisidet õpilaste individuaalse arengu kohta ning on lähtekohaks järgnevat õpet kavandades. Hinnates lähtutakse kooli õppekavas kirjeldatud põhimõtetest ja nõuetest. Õppetegevuse käigus motiveeritakse õpilase arengut vahetu suulise tagasiside kaudu, tuues välja soorituse positiivsed küljed ning andes edasiviivat nõu. Õpilastele võimaldatakse eri viise eneseanalüüsiks ja kaaslastelt tagasiside saamiseks. Õpitulemusi hinnatakse vastavalt kooli hindamisjuhendile eristavalt koos sõnaliste hinnangutega. Õpilased peavad teadma, mida ja millal hinnatakse ning mis on hindamise kriteeriumid. Hindamisel tagatakse õpilasele võimalikult toetav keskkond.

Sümmeetria ja geomeetria: Muusikaliste mustrite ja vormide (nt rondo või sonaativorm) uurimine aitab mõista sümmeetriat ja geomeetrilisi suhteid.

4. Kunst

Heli ja visuaalkunst: Lõiming visuaalkunstiga, kus õpilased saavad muusikat kuulates joonistada või maalida oma emotsioone ja tundeid, mis muusika tekitab.

Muusikaajastu kunstilised väljendused:

Muusika ja kunstiajaloo perioodide lõimimine (nt barokkmuusika ja barokk-kunsti stiilide võrdlemine). Õpilased uurivad, kuidas eri ajastute kunst ja muusika on seotud ja kuidas need üksteist mõjutanud on.

5. Keemia ja füüsika

Heli füüsika: Muusika ja füüsika lõimimine heliõpetuse kaudu. Õpilased õpivad, kuidas heli tekib, levib ja kuidas erinevad sagedused mõjutavad heli kõrgust.

Instrumentide tööpõhimõtted: Erinevate pillide, näiteks keelpillide ja puhkpillide, tööpõhimõtete uurimine seoses füüsika (võnkumised, resonaatorid) ja materjaliteadusega (pillide valmistamisel kasutatud materjalid).

6. Geograafia

Muusikakultuurid ja rahvamuusika: Õpilased saavad uurida maailma erinevaid muusikakultuure ja rahvamuusikat, tuues sisse geograafilise ja kultuurilise konteksti. Näiteks saab uurida, kuidas Aafrika, Lääne-Ameerika või Aasia muusika on seotud nende piirkondade kultuurilise ja geograafilise taustaga.

Muusikalised traditsioonid ja geograafiline päritolu: Erinevate muusikastiilide ja instrumentide geograafilise päritolu uurimine aitab õpilastel mõista, kuidas loodus- ja kliimatingimused on mõjutanud muusikainstrumentide arengut.

7. Kehaline kasvatus

Rütm ja liikumine: Muusika ja kehalise kasvatus lõimimine läbi tantsu ja liikumise.

Õpilased saavad õppida erinevaid tantse ja rütmilisi liikumisharjutusi, mis aitavad muusikalisi mõisteid paremini mõista.

Rütmiharjutused ja koordineerimine: Muusika ja liikumise ühendamine, kus õpilased arendavad rütmitunnetust ja koordineerimist muusika saatel tehtud liikumis- ja rütmiharjutuste kaudu.

8. Tehnoloogia ja IT

Muusika loomine ja salvestamine: Lõimimine tehnoloogiaga, kus õpilased kasutavad muusika loomise ja salvestamise programme (nt *GarageBand*, *Soundtrap*). Digitaalse muusikaloomise abil saavad nad luua ja redigeerida oma muusikaprojekte.

Helitöötlus ja salvestamine: Õpilased õpivad tundma salvestustehnoloogiaid ja helitöötluse tarkvara, mis ühendab muusika ja tehnoloogia valdkondi.

Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus.

Ühismusitseerimise käigus arendatakse koostöö- ja teistega arvestamise oskust. Loovülesannete ja projektide kaudu toetatakse ettevõtlikkust ja õpilaste initsiatiivi. Ühiste otsuste langetamise kaudu, osaledes kooli ja kogukonna üritustel ning õpilasi ühisürituste korraldamisesse kaasates kujundatakse valmisolekut olla vastutustundlik demokraatliku kodanikuühiskonna liige.

Kultuuriline identiteet. Taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumistaadi kujundajana ja kultuuride muutumist ajaloo käigus, omab ettekujutust kultuuride mitmekesisusest.

Tehnoloogia ja innovatsioon. Õppijaid suunatakse kasutama tehnoloogiat, et arendada loovust, koostööoskusi ja algatusvõimet uuenduslike ideede rakendamisel erinevates projektides (näiteks loovtöodes).

Tervis ja ohutus: Teadvustatakse muusikalise suhtlemise rolli vaimse, füüsilise ja emotsionaalse tasakaalustamise võimalusena. Pööratakse tähelepanu müra kahjulikkusele keskkonnas ning inimesele ja muusikainstrumentide ohutule ja otstarbekale kasutamisele.

Väärtus ja kõlblus. Väärtustatakse muusikat ning muusikategevusi kultuuri ja igapäevaelu rikastajana; väärtustatakse kodukoha, Eesti muusikapärandit ja nüüdismuusikat. Järgitakse kontserdikülastaja hea käitumise tavasid; osaletakse muusikaüritustel; väärtustatakse ühislaulmist ja laulupidude traditsiooni. Õpilast suunatakse tegutsema eetilisel ja ohutult (sh autoriõigust arvestades) nii reaalsetes kui ka

